

Віктор Герасімов

Студент 1-СТН курсу спеціальності 206 Садово-паркове господарство».

Науковий керівник: **А.П. Громик,**

канд. техн. наук, доцент кафедри математичних дисциплін,

інформатики і моделювання,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Екологічна ситуація в світі і в Україні загрожує навколишньому природному середовищу, здоров'ю, життю людини. Нинішній розвиток суспільства, попри всі здобутки цивілізації, поставив світ, у тому числі й Україну, перед фактом критичного вичерпання природних ресурсів, а також забруднення навколишнього природного середовища. Тому питання охорони довкілля набувають для людства дедалі вагомішого і важливішого значення. Одним з основних показників в сучасних глобальних проблемах є нестабільність біосфери: людині в нинішніх умовах досить зробити один необережний крок, щоб процеси в навколишньому середовищі взяли незворотний характер, що виключає взагалі всі розмови про майбутнє людства. Ряд небезпек, пов'язаних з антропогенним впливом на природу, досить серйозні. Це і потепління клімату за рахунок збільшення концентрації вуглекислоти в атмосфері, здатне суттєво зменшити харчові ресурси планети, і розростання озонових дірок, забруднення океану, що міняє характер його енергообміну з атмосферою, загроза радіаційного забруднення атмосфери та територій і багато іншого, що може зробити умови життя на Землі неприйнятними для проживання людини. Запобігання цим небезпекам залежить від своєчасно прийнятих, взаємопов'язаних системних заходів [1].

Тривалий час термін "екологія" був відомий хіба що фахівцям. Уперше його використав німецький біолог Ернст Геккель у 1866 р. Але на межі ХХ та ХХІ століть стало очевидно, що протиріччя між зростаючими потребами людства і

відносно обмеженими можливостями біосфери загрожують подальшому існуванню антропосфери. Кінець ХХ ст. ознаменувався тим, що до серйозних екологічних проблем додалися ще й інформаційні, які стали наслідком так званого "інформаційного вибуху". З'являються новітні інформаційні технології, які змінюють стосунки людини з природою, а це, своєю чергою, змушує по-новому подивитись на екологічні проблеми. Річ у тім, що природні процеси також можуть стати інформаційними, якщо людина намагається поставити їх під свій керований контроль [2]. Сучасний стан розвитку цивілізації є підготовчим етапом для переходу людства до вищої фази свого буття – інформаційного суспільства, де інформація стає стратегічним ресурсом, що визначає духовний та економічний потенціал людства.

Важливого значення набуває проблема характеру впливу стрімкої інформатизації суспільного життя на глобальну екологічну ситуацію взагалі та екологію людини зокрема. Від вирішення цієї проблеми багато в чому може залежати правильність оцінювання перспектив розвитку людства, яке знаходиться на такому рівні взаємодії з природним середовищем, коли екологічні зміни можуть бути скориговані на основі об'єднання зусиль різних країн, поглибленого вивчення ситуації та впровадження належних заходів. Саме тому назріла потреба привернути увагу вітчизняної та зарубіжної науки до зазначених питань.

Основні аспекти формування та реалізації екологічної політики, висвітлені в працях Б. Данилишина, О.Васюти, Є. Хлобистова, М. Долішнього, О. Лазора. Значний внесок у вивчення проблем впливу інформатизації на екологічну ситуацію зробили Р. Абдєєв, М. Боден, Н. Вандишева-Ребро, Дж. Вейценбаум, А. Назарчук, А. Урсул, та ін.

В Україні проблему суспільної інформатизації та інформації розробляють у своїх різнопланових дослідженнях В. Андрущенко, І. Бойченко, В. Лях, І. Надольний, В. Рижко та інші, а також учені-філософи, які безпосередньо відстежують проблеми екології, – В. Крисаченко, М. Кисельов, Ф. Канак, Т. Гардашук, М. Хилько, А.Толстоухов, Л. Юрченко. Екологія та технологія – від виникнення поняття екології в сучасному розумінні – не просто протистояли один

одному – існування одного виключало можливість існування другого. Але якщо перший етап розвитку обох явищ був боротьбою протилежностей, то після виходу та екології, і технології на якісно новий рівень відбулося єднання цих протилежностей. Коли технології стали інформаційними, вони змогли сприйняти цілі й цінності екології. А екологія не просто отримала потужного союзника у перетворенні людського суспільства – вона набула реального, практичного змісту, перестала бути просто теорією, стала більш чи менш усвідомлюваним фоном повсякденного життя для більшості людства. Інформаційні та телекомунікаційні технології, включивши в себе екологію як гуманні підвалини розвитку, перетворились на ідею «Інформаційного суспільства», стали способом життя людства, запорукою нового циклу розвитку цивілізації та планети. Роль процесів інформаційної природи у розвитку біосфери безперервно зростає і в даний час процеси інформаційної природи, до яких відноситься і накопичення знань про навколишній світ, по суті і визначають розвиток суспільства [3].

Застосування сучасних інформаційних технологій, і насамперед комп'ютерної техніки і систем телекомунікаційних зв'язків показали, що концепція інформаційного суспільства не була утопічною. З впровадженням інформаційних технологій [4] стає реальним перехід від екстенсивного до інтенсивного типу взаємодії людини, суспільства і природи. Інформатизація видозмінює не тільки соціальні, культурні та економічні, а й екологічні передумови розвитку суспільства, яке набуває рис інформаційно-екологічного суспільства. Тому, питання збереження середовища людського існування та інтелектуального середовища набувають однакової важливості. Виникає нова інформаційна культура, нові способи отримання інформації, виробничої та наукової діяльності. Утворено специфічні галузі знання – інформаційний менеджмент, екологічна інформація, екологічний консалтинг, що відображають тісний зв'язок між екологією та іншими сферами людської діяльності, а також підкреслюють важливість захисту навколишнього середовища для загальної парадигми соціальної та екологічної відповідальності сучасного суспільства, що включає також принципи прозорості та доступності інформації для всіх бажаючих [5].

Таким чином, проблеми розробки ефективних комп'ютерних технологій перебувають у центрі уваги науковців і практиків усіх розвинених країн світу. Стало очевидно, що саме комп'ютерні технології, дають можливість на порядок підвищити ефективність вирішення різних завдань – у різних сферах, у тому числі у сфері екології та охорони навколишнього природного середовища.

Список використаних джерел

1. Мовчан В. Етичні виміри інформаційного процесу: світоглядний аспект. *Філософські пошуки*. 2010. Вип. 32. С.11-20. URL <http://ena.lp.edu.ua:8080/xmlui/handle/ntb/29617?locale-attribute=uk>
2. Скалецький М.П. Екологія людини в умовах інформаційного суспільства та новітніх технологій. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/znanosv/znanosv2016/paper/viewFile/1531/1245>
3. Гузенко Т. Екологія як безперечний тренд інформаційного суспільства. *Гуманітарний Вісник ЗДІА*. 2011. №45. С.95-102.
4. Кінаш І.А. Реалізація маркетингової стратегії підприємства з використанням інтернет-технологій. *Інноваційна економіка*. 2012. №2. С.367 -370.
5. Мудрак Л. Інформаційне суспільство як формат розвитку громадянського суспільства. *Ефективність державного управління*. 2015. №43. С.91-98.
6. Мушеник І.М., Бурлаков О.С. Прийняття управлінських рішень з використанням інформаційних технологій. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2012. Вип. 20. Том 2. С. 536-539.
7. Бурлаков О.С., Кінаш І.А. Інформаційні технології в управлінні сучасним підприємством. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми інвестиційної діяльності в Україні» (м. Київ, 18-19 січня 2013 р.)*.
8. Кінаш І.А. Інформаційні технології як гарант ефективного управління підприємством. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 1 (11). С. 173-177.
9. Ясінецька І.А., Мушеник І.М. Інформаційні системи і технології в управлінні діяльністю підприємства. *Public communication in science: philosophical, political, economic and IT context : Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with proceedings of the international scientific and practical conference, May 15, 2020. Houston, USA : European Scientific Platform , 2020. Vol. 1. P. 66-67.*